

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІН інституту
фізичної культури

Михайло ЛЯННОЙ
«31» серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦМЕТОДИКА ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)

Освітньо-професійна програма: Спеціальна освіта (Логопедія)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

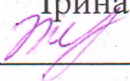
Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією ІН інституту фізичної
культури

«31» серпня 2023 р.

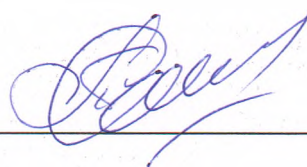
Голова

Людмила МОРОЗ, к. п. н., доцент

Розробник: Ірина КРАВЧЕНКО, старший викладач кафедри
логопедії

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри
Анатолій КРАВЧЕНКО, к.п.н., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр	
4-й		4-й	
Лекції			
24 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
30год.		8 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
64 год.	106год.		
Консультації:			
2 год.	2 год.		
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 120 год	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
		24 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		30год.	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
64 год.	106год.		
Консультації:			
2 год.	2 год.		
Вид контролю: залік			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «**Спецметодика образотворчої діяльності**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки наряду (спеціальності) **016 Спеціальна освіта (016.01. Логопедія)** перший (бакалаврський) рівень та відноситься до циклу професійної підготовки і належить до обов'язкових дисциплін. Вивчення дисципліни зумовлено необхідністю формування у здобувачів системи педагогічних знань, умінь і навичок та готовності до їх практичного використання у процесі художньо-естетичного виховання і різнобічного розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва.

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення здобувачів освіти з основами образотворчого мистецтва, особливостями формування у дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення інтересу до різних видів образотворчої діяльності, розвитку їхніх творчих здібностей, оволодіння сучасними методами організації образотворчої діяльності дітей на різних етапах дошкільного дитинства.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з теорією, методологією та практичними основами образотворчого мистецтва дітей дошкільного віку.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування у здобувачів уявлення про ефективні форми, методи та прийоми навчання дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення різним видам образотворчої діяльності в ЗДО;
- розкриття анатомо-фізіологічних особливостей образотворчої діяльності дітей дошкільного віку та ознайомлення з психологічними передумовами, що зумовлюють готовність дошкільників до естетичного сприйняття творів образотворчого мистецтва;

- ознайомлення з особливостями розвитку у дітей дошкільного віку творчих здібностей і шляхів формування у них інтересу до образотворчої діяльності;
- ознайомлення з основними видами і жанрами образотворчого мистецтва, засобами їх художньої виразності;
- вивчення питань розвитку історії світового та українського образотворчого мистецтва;
- вивчення спеціальних досліджень, присвячених ознайомленню дошкільників з різними видами образотворчого мистецтва навчання образотворчій діяльності;
 - навчити виготовляти різноманітні наочно-методичні посібники для дітей, складати розробки занять з різних видів образотворчої діяльності.
 - Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- ☐ види та жанри образотворчого мистецтва;
- ☐ сучасні програми навчання образотворчій діяльності у ЗДО;
- ☐ методи і прийоми навчання дошкільників образотворчій діяльності;
- ☐ програмні вимоги до різних вікових груп з образотворчої діяльності;
- ☐ типи і види занять з навчання образотворчій діяльності;
- ☐ гігієнічні та естетичні вимоги до проведення занять;
- ☐ завдання, зміст і методику навчання дітей з порушеннями мовлення малюванню, ліпленню, аплікації різних вікових груп у ЗДО;
- ☐ вимоги до написання занять з образотворчого мистецтва
- ☐ анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку;
- ☐ сучасні вимоги до підготовки фахівців дошкільної освіти.

вміти :

- використовувати програмні вимоги щодо образотворчої діяльності у різних вікових групах ЗДО;
- володіти вимогами Базового компоненту дошкільної освіти щодо освітньої лінії «Дитина у світі мистецтва» та чинних програм виховання і навчання дітей дошкільного віку;

- застосовувати теоретичні положення курсу,
- організовувати навчально-виховний процес;
- володіти різноманітними прийомами в галузі малюнка, ліплення, аплікації, конструювання щодо стимулювання мовленнєвого розвитку дітей з порушеннями мовлення;
- правильно визначати структуру занять, складати конспекти з образотворчої діяльності, виготовляти, добирати та застосовувати на практиці наочні посібники, дидактичні матеріали, ТЗН;
- використовувати традиційні та інноваційні форми навчання, освітні технології в дошкільному закладі;
- поєднувати різні методи і прийоми в педагогічному процесі.

Вивчення дисципліни спрямовано на формування у здобувачів програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності (СК):

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК -11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми

потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-19. Здатність здійснювати профілактику порушень усного та писемного мовлення в дітей, підлітків та дорослих на засадах соціального, педагогічного та психологічного характеру.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Для ефективного вивчення навчальної дисципліни важливим є попереднє опанування наступними дисциплінами: «Педагогіка», «Загальна психологія», «Вікова психологія».

3. Результати навчання за дисципліною

РН-1 Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН-2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН-6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуальнотипологічних відмінностей.

РН-7 Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 10 Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН-11 Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН 13 Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності/

РН-14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН-15 Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Студент виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого вирішення навчальних завдань, переконливо аргументує відповіді, обґрунтовує власні міркування та уможавлючення.
82 - 89	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, правильно вирішує навчальні завдання, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких не значна, добирає аргументи для підтвердження думок.
74 - 81	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти допущені помилки.
64 - 73	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є суттєві.
60 - 63	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за вихідний, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, з допомогою викладача може виправляти значну кількість суттєвих помилок.
35-59	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1 - 34	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії поточного контролю знань і умінь студентів

1. Поточний контроль теоретичних знань студентів здійснюється за 5-бальною шкалою: 3 – “задовільно”, 4 - “добре”, 5 - “відмінно”.
2. Оцінювання самостійної роботи

3. За правильне виконання кожного із завдань студент отримує 1,6 бал. За правильне виконання усіх 15 завдань, студент отримує 25 балів.

Розподіл балів

Поточний контроль												Разом	Сума	Самостійна робота	Загальна сума
Розділ I				Розділ II		Розділ III							75	75	25
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	75			
Поточний контроль															
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5				
Контроль самостійної роботи												25			
1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6				

T 1.1, T 1.2 ... T 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, поточне теоретичне опитування, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I Поліфункціональність образотворчого мистецтва як основа реалізації особистісно-орієнтованої моделі організації образотворчої діяльності дошкільнят.

Тема 1. Образотворча діяльність як чинник та середовище розвитку особистості дитини.

Образотворча діяльність в особистісно-орієнтованій моделі освіти. Поліфункціональність образотворчої діяльності як основи різнобічного розвитку особистості дитини.

Тема 2. Зміст Базового компоненту дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчої діяльності.

Зміст Базового компонента дошкільної освіти. Інваріантна і варіативна частини. Освітні лінії, їхній зміст. 2. Значення програм для забезпечення систематичного і різнобічного художньо-естетичного розвитку дітей. Урахування при укладанні програм провідних принципів і положень розбудови системи національної освіти: демократизації, гуманізації, диференційованого підходу, посилення естетичного та національного компонентів у змісті і засобах художньо-естетичного виховання. 3. Історичний огляд програм дошкільного виховання у розділі художньо-естетичний розвиток. 4. Варіативні програми навчання дітей образотворчої діяльності: «Маляtko», «Дитина», «Українське дошкільля», «Впевнений старт», «Я у світі». 5. Парціальні програми, їх зміст, структура, співвідношення навчання і творчості в розвитку образотворчих здібностей.

Тема 3. Сенсорний розвиток як чинник та передумова образотворчості в період дошкільля.

Фізіологія сенсомоторної діяльності дитини. Педагогічні технології сенсомоторного розвитку дітей в образотворчій діяльності. Взаємодія сприймання і пам'яті, взаємодія сприймання і мислення. Етапи сприймання.

Тема 4. Поняття про художньо-творчі здібності та їхній розвиток у дітей.

Здібності і задатки. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку здібностей. Структура образотворчих здібностей. Психолого-педагогічні дослідження проблеми розвитку образотворчих здібностей. Роль навчання в розвитку здібностей. Періодизація розвитку образотворчих здібностей переддошкільному і дошкільному віці. Проблема художньої творчості. Динаміка розвитку творчих здібностей дітей в образотворчій діяльності.

РОЗДІЛ II. Методика організації та керівництва різними видами образотворчої діяльності дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.

Тема 1. Методи і прийоми педагогічного супроводження образотворчої діяльності для дітей з порушеннями мовлення.

Вихідні положення питання про методи і прийоми розвитку особистості дитини в образотворчій діяльності. Види методів і прийомів та їхня характеристика. Інтеграція методів і прийомів для реалізації педагогічної мети в різних технологіях освітнього процесу образотворчої діяльності. Форми організації роботи з образотворчої діяльності в умовах повсякденного життя. Самостійна образотворча діяльність та її організація. Заняття як форма

організованого навчання образотворчої діяльності та їхні види. Схема-інструкція щодо написання конспекту заняття.

Тема 2. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчої діяльності.

Обладнання загального призначення. Обладнання для малювання. Обладнання для ліплення. Обладнання для аплікації. Схема-інструкція аналізу дитячих робіт.

Тема 3. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.

Тема 4. Мистецтво скульптури та архітектури, народне та декоративно-прикладне мистецтво.

РОЗДІЛ III Методика формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.

Тема 1. Малювання як засіб особистісного розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення. Види малювання. Елементи образотворчої мови та виразності малювання. Різноманітні види техніки малювання. Послідовність оволодіння малюванням дітьми дошкільного віку з порушеннями мовлення. Особливості супроводу дітей з порушеннями мовлення щодо ознайомлення різних видів малювання.

Тема 2. Різнобічний розвиток особистості дитини дошкільного віку з порушеннями мовлення в процесі роботи з пластичними матеріалами.

Психолого-педагогічна та культурно-історична характеристика ліплення. Мистецтво скульптури у педагогічній технології розвитку ліплення. Особливості техніки ліплення. Пластичний спосіб як основа виразного образу в ліпленні. Конструктивний та комбінований способи та їх значення у розвитку особистості дитини. Методика ознайомлення з виразними можливостями матеріалів для ліплення (глина, пластилін, віск, тісто). Методика навчання різним видам ліплення скульптури людини, тварин.

Тема 3. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення як засіб і середовище розвитку особистості.

Зміст та виховне значення декоративно-прикладної діяльності. Декоративне мистецтво і народні промисли України у формуванні шанобливого ставлення до культурно-історичної спадщини. Аплікаційна техніка декоративно-прикладної діяльності. Матеріали для виготовлення аплікації. Методика навчання аплікації в різних вікових групах. Ознайомлення дітей з виразними можливостями природного матеріалу. Педагогічна цінність викидного матеріалу.

Тема 4. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку із порушеннями мовлення.

Моделювання архітектурних споруд, транспорту, меблів з викидного матеріалу. Особливості конструювання з будівельного матеріалу і конструкторів. Види будівельного матеріалу. Методика навчання конструюванню з будівельного матеріалу в різних вікових групах. Особливості педагогічного супроводу дітей з порушеннями мовлення щодо ознайомлення конструктивної діяльності.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.
РОЗДІЛ І Поліфункціональність образотворчого мистецтва як основареалізації особистісно-орієнтованої моделі організації образотворчої діяльності дошкільнят.										
Тема 1. Образотворча діяльність як чинник та середовище розвитку особистості дитини.	7	2	2	0	3	14	2	2		10
Тема 2. Зміст Базового компоненту дошкільної освіти, чинних та альтернативни х програм навчання дітей образотворчій діяльності.	7	2	2	0	3	10				10
Тема 3. Сенсорний розвиток як чинник та передумова образотворчос ті в період дошкільця.	7	2	2		3	12		2		10

Тема 4. Поняття про художньо-творчі здібності та їхній розвиток у дітей.	7	2	2		3	5				5
Разом за розділом 1	28	8	8	0	12	41	2	4		35

РОЗДІЛ II. Методика організації та керівництва різними видами образотворчої діяльності дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.

Тема 1. Методи і прийоми педагогічного супроводж. образотворчої діяльності для дітей з порушеннями мовлення.	9	2	4	0	5	10				10
Тема 2. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчої діяльності.	14	2	2	0	10	10				10
Тема 3. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.	12	2	2		6	7		2		5
Тема 4. Мистецтво скульптури та архітектури, народне та декоративно-прикладне мистецтво.	11	2	4		5	5				5
Разом за розділом 2	46	8	12	0	26	32		2		30

РОЗДІЛ III Методика формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.										
Тема 1. Малювання як засіб особистісного розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.	12	2	2	0	8	16	2	2		12
Тема 2. Різнобічний розвиток особистості дитини дошкільного віку з порушеннями мовлення в процесі роботи з пластичними матеріалами.	10	2	4		6	12				12
Тема 3. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення як засіб і середовище розвитку особистості.	10	2	2		6	10				10
Тема 4. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивно і діяльності дітей дошкільного віку із порушеннями мовлення.	12	2	2		6	7				7
Разом за розділом 3	44	8	10		26	45	2	2		41

Усього годин	120	24	30	2	64	120	4	8	2	106
-------------------------	-----	----	----	---	----	-----	---	---	---	-----

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ I Поліфункціональність образотворчого мистецтва як основа реалізації особистісно-орієнтованої моделі організації образотворчої діяльності дошкільнят			
1.	Тема 1. Образотворча діяльність як чинник та середовище розвитку особистості дитини.	2	2
2.	Тема 2. Зміст Базового компоненту дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності.	2	
3	Тема 3. Сенсорний розвиток як чинник та передумова образотворчості в період дошкільця.	2	
4.	Тема 4. Поняття про художньо-творчі здібності та їхній розвиток у дітей.	2	
РОЗДІЛ II. Методика організації та керівництва різними видами образотворчої діяльності дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.			
5.	Тема 1. Методи і прийоми педагогічного супроводження образотворчої діяльності для дітей з порушеннями мовлення.	2	
6.	Тема 2. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчої діяльності.	2	
	Тема 3. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.	2	
	Тема 4. Мистецтво скульптури та архітектури, народне та декоративно-прикладне мистецтво.	2	
РОЗДІЛ III Методика формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.			
7.	Тема 1. Малювання як засіб особистісного розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.	2	2

8.	Тема 2. Різнобічний розвиток особистості дитини дошкільного віку з порушеннями мовлення в процесі роботи з пластичними матеріалами.	2	
10.	Тема 3. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення як засіб і середовище розвитку особистості.	2	
11.	Тема 4. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку із порушеннями мовлення.	2	
Усього годин		24	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ I Поліфункціональність образотворчого мистецтва як основа реалізації особистісно-орієнтованої моделі організації образотворчої діяльності дошкільнят			
1.	Тема 1. Образотворча діяльність як чинник та середовище розвитку особистості дитини.	2	2
2.	Тема 2. Зміст Базового компоненту дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності.	2	
3	Тема 3. Сенсорний розвиток як чинник та передумова образотворчості в період дошкільця.	2	2
4.	Тема 4. Поняття про художньо-творчі здібності та їхній розвиток у дітей.	2	
РОЗДІЛ II. Методика організації та керівництва різними видами образотворчої діяльності дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.			
5.	Тема 1. Методи і прийоми педагогічного супроводження образотворчої діяльності для дітей з порушеннями мовлення.	4	
6.	Тема 2. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчої діяльності.	2	
	Тема 3. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.	2	2

	Тема 4. Мистецтво скульптури та архітектури, народне та декоративно-прикладне мистецтво.	4	
РОЗДІЛ III Методика формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.			
7.	Тема 1. Малювання як засіб особистісного розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.	2	2
8.	Тема 2. Різнобічний розвиток особистості дитини дошкільного віку з порушеннями мовлення в процесі роботи з пластичними матеріалами.	4	
10.	Тема 3. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення як засіб і середовище розвитку особистості.	2	
11.	Тема 4. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку із порушеннями мовлення.	2	
	Усього годин	30	8

Теми самостійних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ І Поліфункціональність образотворчого мистецтва як основа реалізації особистісно-орієнтованої моделі організації образотворчої діяльності дошкільнят			
1.	Тема 1. Образотворча діяльність як чинник та середовище розвитку особистості дитини.	3	10
2.	Тема 2. Зміст Базового компоненту дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності.	3	10
3	Тема 3. Сенсорний розвиток як чинник та передумова образотворчості в період дошкільця.	3	10
4.	Тема 4. Поняття про художньо-творчі здібності та їхній розвиток у дітей.	3	5
	РОЗДІЛ II. Методика організації та керівництва різними видами образотворчої діяльності дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.		

5.	Тема 1. Методи і прийоми педагогічного супроводження образотворчої діяльності для дітей з порушеннями мовлення.	5	10
6.	Тема 2. Обладнання, матеріали й інструменти на заняттях із образотворчої діяльності.	10	10
	Тема 3. Види, форми та жанри образотворчого мистецтва. Мистецтво живопису та графіки.	6	5
	Тема 4. Мистецтво скульптури та архітектури, народне та декоративно-прикладне мистецтво.	5	5
РОЗДІЛ III Методика формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.			
7.	Тема 1. Малювання як засіб особистісного розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.	8	12
8.	Тема 2. Різнобічний розвиток особистості дитини дошкільного віку з порушеннями мовлення в процесі роботи з пластичними матеріалами.	6	12
10.	Тема 3. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення як засіб і середовище розвитку особистості.	6	10
11.	Тема 4. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку із порушеннями мовлення.	6	7
	Усього годин	64	106

7.Рекомендована література

Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / авт. кол.: Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнєєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С. І., Піроженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Наук. кер. Піроженко Т. О. Київ. 2021. 37 с.
https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Богуш А. М. Вектор наступності державних стандартів дошкільної і початкової ланок освіти. Науковий вісник МНУ ім. В. Сухомлинського. Миколаїв, 2012. Вип. 37, т. 1. С. 46-49.
3. Гавриш Н. «Мовлення дитини. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». Дошкільне виховання. №3. 2021. С. 3-8. <https://mon.gov.ua/>
4. Впевнений старт : Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку / під ред. О. О. Андрієтти, О. П. Голубович та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2012. – 104 с.
5. Дитина : Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту : О. В. Огнев'юк, К. І. Волинець; наук. кер. програмою : О. В. Проскура, Л. П. Кочина ; авт. кол. : Г. В. Беленька, О. Л. Богініч та ін. / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
6. Дитина в дошкільні роки : комплексна додаткова освітня програма /автор. колектив; наук. керівник К. Л. Крутій. – Запоріжжя, 2011. – 188 с.
7. Дубіч Т. А. Диво-писанка: [посіб. для дітей мол. та сер. шкіль. віку] / Т. А. Дубіч. – Т. : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 24 с.
8. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. - К.: Академвидав, 2004.
9. Кардашов В. М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: навчальний посібник для ст-тів ВНЗ / В. М. Кардашов. – К.: Слово, 2007. – 296 с.
10. Коновал Т. О. Писанкова абетка : [навчально-методичні нотатки] / Т. О. Коновал. – Київ : ТОВ Світ Успіху, 2008. – 208 с.
11. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Молодший дошкільний вік: Посібник/ М. Л. Кривоніс, О. Л. Дроботій. Харків: «Ранок», 2017. 208 с.
12. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Ранній вік: Посібник. Базовий компонент дошкільної освіти до всіх чинних програм. Нова редакція./ М. Л. Кривоніс, О. Л. Дроботій. Харків: «Ранок», 2017. 160 с.
13. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Середній вік: Посібник/ М. Л. Кривоніс, О. Л. Дроботій. Харків: «Ранок», 2015. 208 с.
14. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для малят. 3-4 роки: Метод. посібник/ І. В. Ланіна, Н. В.Кучеева. Харків: ТОВ Вид-во «Ранок», 2014. 96 с.
15. Левківський М. В. Історія педагогіки : підруч. / М. В. Левківський. – Вид. 2-ге, допов. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 367 с.
16. Лозинська Є. Ф. Українське народознавство дітям дошкільного віку : [метод. посібн. для дошкільн. закладів] / Є. Ф. Лозинська. – Львів :

Оріана-Нова, 2008. – 208 с.

17. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну : навч. посіб. / Н. І. Луцан. – К. : Видавничий дім "Слово", 2009. – 172 с.
18. Мерсіянова Г.М. Образотворча діяльність у дошкільних закладах. Старша група. Перше півріччя. Малювання, ліплення, аплікація, конструювання / Г. М. Мерсіянова, С. В. Трикоз. – Київ: Літера ЛТД, 2011.
19. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у XX столітті. / О.В. Попова. – Харків, 2001.
20. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. II. Від трьох до шести (семи) років / О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова (та ін.) ; наук. кер. О. Л. Кононко. – Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. – 452 с.
21. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 264 с.
22. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «Академвидав», 2006. 456 с.
23. Ружицький В.А. Основи петриківського розпису. /В. А. Ружицький, А. О. Малініна. – Харків: Скорпіон, 2003. - С. 30.
24. Софій Н., Єрмаков І. Вивчення та формування здатності до життєтворчості в молодшому шкільному віці // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: науково-методичний збірник. - К.: Контекст, 2000.

Допоміжна

1. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з мистецтвом витинанки: Методичні рекомендації / Укл. І. О. Ликова. – К.: ІСДО, 1995.
2. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з мистецтвом живопису / Упор. Підкурманна. – К.: РМК, 1991.
3. Організація роботи з дітьми раннього віку. / уклад. Л. А. Швайка, Г. В.Гаркуша. – Х.: Основа, 2009. – 223с.
4. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей : навчальний посібник для студентів вузів / В. П. Котляр. – К. : Кондор, 2009. - 199 с.
5. Образцова О. М. Формування творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання ручної праці : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання» / Образцова О. М. ; Терноп. нац.пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Т., 2013. – 20 с.
6. Рібцун О. Г. Пластилінові фантазії. Талановиті пальчики / О. Г. Рібцун, Ю. В. Рібцун. – Київ: Літера ЛТД, 2011. – 34 с.
7. Сухорукова Г. В. Образотворче мистецтво з методикою викладання

- викладання в дошкільному навчальному закладі / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур / підручник 2-ге видання, перероблене та доповнене. За заг. ред. Г.В. Сухорукової. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 376 с.
8. Терещенко О. П. Розвиток творчості старшого дошкільника в образотворчій діяльності: навчально-методичний посібник до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / О. П. Терещенко/ – Видавництво: Світич, 2009. – 112 с.
9. Яковлева Н. В. Малювання. Конспекти занять для дітей 5-6 років / Н. В. Яковлева. – Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2009. – 72 с.

Інформаційні ресурси

1. Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів. - http://intellectinvest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.
2. Матеріали міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>)
3. Освітні ресурси: Освітній портал "Освіта.UA". <http://osvita.ua/> Педрада. Портал освітян України. <https://www.pedrada.com.ua/>
4. Освітній портал " Педагогічна преса". <https://pedpresa.ua/>
5. Портал громадських експертів "Освітня політика". <http://education-ua.org/ua/>
6. Гіпермаркет знань. <http://school.xvatit.com/>
7. Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій <https://klasnaocinka.com.ua/>
8. «Освітній портал» - все про освіту України. <http://www.osvita.org.ua/>
9. Українська педагогіка – сайт про новини в освіті в Україні та за кордоном. <http://ukped.com/>

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ «СПЕЦМЕТОДИКА ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

1. Образотворче мистецтво. Засоби образотворчого мистецтва, його особливості.
2. Живопис. Характеристика його жанрів.
3. Графіка як вид зображувального мистецтва. Книжкова графіка.

4. Поняття про малюнок, його особливості.
5. Колір і кольорознавство.
6. Скульптура як вид мистецтва. Характеристика видів круглої скульптури.
7. Архітектура як будівельне мистецтво.
8. Культура первісного суспільства.
9. Мистецтво Стародавнього Єгипту.
10. Мистецтво Стародавньої Греції.
11. Мистецтво Стародавнього Риму.
12. Світове значення античної культури.
13. Античність і українська культура.
14. Мистецтво Середньовіччя. Його особливості.
15. Мистецтво Відродження. Його особливості.
16. Українське образотворче мистецтво.
17. Народне декоративно-прикладне мистецтво, його види.
18. Розпис, його особливості.
19. Зміст навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва та зображувальної діяльності в ДНЗ.
20. Характеристика програми з образотворчої діяльності в ДНЗ «Я у Світі».
21. Методи навчання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.
22. Організація і проведення занять з образотворчої діяльності у дитячому садку.
23. Планування занять з образотворчої діяльності у дитячому садку.
24. Розвиток малювання у дітей від 1-го до 2-х років (перша молодша група).
25. Характер малювання дітей 3-го року життя. Керівництво малюванням.
26. Методика організацій занять із малювання у молодшій групі.
27. Методика організації занять із малювання в середній групі ДНЗ.
28. Методика малювання в старшій групі ДНЗ.

29. Ліплення, його особливості в роботі з дітьми дошкільного віку.
30. Матеріал і обладнання для занять з ліплення в ДНЗ.
31. Методи і прийоми навчання ліплення дітей 3-го року життя.
32. Особливості ліплення дітей середньої групи.
33. Особливості ліплення в старшій групі ДНЗ.
34. Організація виставок художньої творчості в дитячому садку.
35. Аплікація як вид образотворчої діяльності дошкільників. Її особливості.
36. Організація занять з аплікації в молодшій групі дитячого садка.
37. Вимоги до організації занять з аплікації в старшій групі ДНЗ.
38. Методика проведення занять з аплікації в середній групі ДНЗ.
39. Значення конструювання для гармонійного розвитку дітей дошкільного віку.
40. Види конструювання в дошкільному закладі. їх характеристика.
41. Обладнання та матеріал для занять із конструювання.
42. Особливості конструювання з будівельного матеріалу.
43. Особливості конструювання з паперу.
44. Методика організації занять із конструювання з природного матеріалу.
45. Народне декоративно-прикладне мистецтво в дитячому садку.
46. Декоративне ліплення в дитячому садку і його зв'язок із народною творчістю.
47. Матеріал і обладнання для занять із декоративного ліплення.
48. Знайомства дітей дошкільного віку з народним мистецтвом. Основні методи і форми.
49. Методи і прийоми керівництва дитячим конструюванням на заняттях і під час самостійної діяльності.
50. Конструювання з будівельного матеріалу в роботі з дітьми 3-го року життя.

51. Конструювання з будівельного матеріалу в роботі з дітьми молодшої і середньої груп ДНЗ.
52. Методика проведення занять з конструювання з будівельного матеріалу у старшій групі ДНЗ.
53. Методика конструювання з природного матеріалу в роботі з дошкільниками.
54. Методика навчання дітей різновікової групи ДНЗ образотворчої діяльності.
55. Взаємозв'язок образотворчої діяльності з іншими видами діяльності дошкільників.
56. Вплив оволодіння дітьми технікою малювання на їх розумовий розвиток.
57. Розвиток творчих здібностей дітей-дошкільників у процесі малювання.
58. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку у процесі ліплення.
59. Методика виготовлення іграшок із природного матеріалу.
60. Організація і проведення колективної роботи з аплікації ДНЗ.
61. Предметна аплікація. Її особливості, значення в розумовому розвитку дошкільників.
62. Національні орнаменти в декоративній аплікації. Їх характеристика, види.
63. Сюжетна аплікація. Особливості навчання дошкільників сюжетної аплікації.
64. Аплікація з тканини. Методика проведення занять.
65. Аплікація з соломки. Технологія виконання.
66. Аплікація з природного матеріалу. Підготовка до заняття та організація проведення.
67. Нестандартні заняття з образотворчої діяльності у дитячому садку. Методика проведення.
68. Вимоги до організації занять з ліплення за уявою. Методика їх

проведення.

69. Ліплення з натури. Особливості організації заняття.